

De Hanzehogeschool Groningen loopt voorop met het waarborgen van de kwaliteit van haar toetsing. Bijzonder is dat de certificeringstrajecten voor de Basis- en Seniorekwalificatie Examinering (BKE en SKE) op de Hanzehogeschool zelf zijn ontwikkeld. De aanpak is inmiddels goedgekeurd en de eerste SKE-certificaten werden in juni uitgereikt.

Aan het eind van de rit een betrouwbaar diploma

'In 2010 was er ophef over de diploma's van hogeschool Inholland. Het beeld ontstond dat in het hbo niet goed werd getoetst, dat studenten hun diploma cadeau kregen. Het aantal studies en studenten dat het betrof zal uiteindelijk vast niet zo groot zijn geweest, maar de toon was gezet. De politiek stelde vervolgens de commissie-Bruijn in. Deze commissie publiceerde in 2012 het rapport *Vreemde Ogen Dwingen*, met adviezen over het waarborgen van de diplomakwaliteit. De BKE- en SKE-trajecten zijn onderdeel van de aanbevelingen in dat rapport.' **Janneke Meinardi**, voorzitter van de toetscommissie van het Instituut voor Financieel Economisch Management (FEM), was één van de eerste twee FEM-docenten die de Basiskwalificatie Examinering (BKE) haalden (de andere was Irma Haagsma). Toen vervolgens de pilot voor Seniorekwalificatie Examinering (SKE) werd aangekondigd, vond Janneke het voor de hand liggen om die er meteen achteraan te doen. Ze behoorde in juni dan ook tot de eerste groep docenten die de SKE behaalde.

Het invoeren van Basiskwalificatie Examinering (BKE) en de Seniorekwalificatie Examinering (SKE) is één van de aanbevelingen uit het rapport van de Commissie Externe Validering Examenkwaliteit Hoger Beroepsonderwijs (ook wel bekend als de commissie-Bruijn). Een expertgroep van de Vereniging Hogescholen stelde in 2013 profielen voor de BKE en de SKE op en werkte die uit in leeruitkomsten en indicatoren. Het stafbureau Onderwijs & Onderzoek zette naar aanleiding van de aanbevelingen het project *Kwaliteit Toetsen en Beoordelen (KTb)* op en werkte een aanpak uit voor de BKE- en SKE-trajecten. Deze aanpak is inmiddels goedgekeurd.

In zeven stappen naar verbetering

De BKE is verplicht voor iedere docent. Voor leden van toets- en examencommissies wordt de SKE aanbevolen. De trajecten die docenten moeten volgen om deze kwalificaties te bemachtigen, leggen ze grotendeels zelfstandig af, aangevuld met een kick-off, een interactiebijeenkomst en de mogelijkheid om vragen te stellen via Blackboard. In het BKE-traject doorloopt de docent alle zeven stappen van de toetscyclus aan de hand van één van hun eigen toetsen, met als eerste stap het basisontwerp en als laatste stap evalueren en verbeteren. Ze bouwen een portfolio op, waarna de verworven kennis wordt getoetst in een Criteriumgericht Interview (CGI). Het SKE-traject gaat een stap verder en strekt zich uit tot de gehele opleiding, zodat de cursisten aan de slag gaan met het toetsprogramma en het toetsbeleid van de opleiding en met het beoordelen en begeleiden van collega's.

Het stramien doorbreken

Toetskwaliteit en het bewaken ervan zijn voor Janneke bekende onderwerpen. Voegt het behalen van de BKE- en SKE-certificaten voor haar dan wel iets toe? 'Ik heb in het BKE-traject ervaren dat het doorlopen van de toetscyclus een heel nuttig proces is en dat hoor ik ook terug van andere docenten. Het is toch vaak zo dat je met je manier van toetsen aansluit bij een bestaande situatie of dat je in een bepaald stramien bent gaan denken. Het doorlopen van het BKE-traject dwingt je om na te denken over hoe je toetst en waarom je kiest voor een bepaalde vorm. Dat is echt de meerwaarde. Het SKE-traject gaat nog een stuk verder, want dat omvat de toetsing binnen een hele opleiding. Het behalen van deze certificaten heeft dus zeker toegevoegde waarde, ook voor mij.'

‘Wij zijn niet van het opgeheven vingertje’

Inspirerende collega's

De Hanzehogeschool koos voor de interne aanpak, maar er zijn ook commerciële partijen die de BKE- en SKE-trajecten aanbieden. Janneke: ‘Beide zullen ze hun voor- en nadelen hebben. Ik vond de Hanze-aanpak prettig. Je doet het weliswaar in je eentje, maar dat geeft je ook de vrijheid om het goed in te plannen. De studiehandleiding en het studiemateriaal zijn bijzonder goed verzorgd en tijdens de bijeenkomsten vond ik het heel inspirerend om te horen hoe collega's het aanpakken. Ik ga in november trouwens wel naar zo'n tweedaagse externe training, vooral voor de tips van experts van buiten de Hanzehogeschool over toetsbeleid en toetsprogramma's. Maar ook voor de contacten met collega's van andere hogescholen en universiteiten en om te horen hoe zij er tegenaan kijken. Zie het maar als een soort ijking. Mijn ervaringen kunnen later dan wellicht worden meegenomen in de evaluatie van de Hanzepilot.’

Dicht bij de praktijk: de toetspolitie

De Hanzehogeschool heeft de BKE- en SKE-certificering voortvarend opgepakt. Aandacht voor het toetsproces en de -kwaliteit zijn ingebed in de organisatie. Toch zat de schrik er na Inholland wel in en het enige wat je als organisatie kunt doen om je tegen zulk geweld te wapenen is goed te zijn in wat je doet. Bewezen goed. En dat aan

de buitenwereld te laten weten. Is alles dan nu halleluja? Janneke: ‘Er is natuurlijk ook wel weerstand. Binnen de onderwijswereld en ook in deze grote en complexe organisatie hebben we in de loop der jaren toch steeds wat minder vrijheid gekregen. Voor sommigen voelt dat aan als een beperking van hun professionele ruimte. Het is ook menselijk dat je eerst aanhikt tegen dingen die je opgelegd krijgt en het BKE-traject is nu eenmaal verplichte kost voor iedere docent. Sommige ervaren docenten die al jarenlang goed toetsen, vonden het wat overdreven om zo'n uitgebreid portfolio te moeten samenstellen. Zeker gezien de werkdruk. Aan de andere kant merk ik dat de docenten die met het traject bezig zijn, het leuk vinden en er duidelijk de meerwaarde van inzien. Maar ja, het begrip toetspolitie heb ik ook al voorbij horen komen. Je wordt tenslotte gecontroleerd door collega's. Vanuit de toetscommissie kan ik daarop zeggen dat we helemaal niet van het opgeheven vingertje zijn. Onze toon is altijd adviserend. Wat ik daarnaast merk is dat iedereen er trots op is dat we onlangs weer geaccrediteerd zijn en dat het visitatiepanel juist over ons toetssysteem goed te spreken was. We hebben het tenslotte niet over toeters en bellen, dit staat dichtbij de dagelijkse praktijk. Je bent echt bezig met de essentie van je werk: lesgeven en toetsen.’